

Nazwa przedmiotu
Literatura i dramaty 1

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2025/2026
Kierunek studiów	Aktorstwo
Tryb studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr studiów	Rok I/ Semestr I
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia na kierunku	Praktyczny
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Przedmioty podstawowe
Status przedmiotu	Obligatoryjny

Forma zajęć	Liczba godzin	ECTS	Forma zaliczenia
Wykład	30	3	Zaliczenie na ocenę
Razem za zajęcia dydaktyczne	30		
Praca własna studenta	45		
Ogółem	75		

Wymagania wstępne (wynikające z następstwa przedmiotów)

Brak

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z wybranymi teoriami literatury i dramatu
2.	Rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji tekstów literackich oraz dramatycznych
3.	Kształcenie kompetencji w zakresie czytania tekstu jako konstrukcji artystycznej i kulturowej
4.	Rozwijanie zdolności krytycznego myślenia oraz argumentacji,
5.	Przygotowanie studentów do samodzielnej pracy badawczej i prezentacyjnej w obszarze literatury i dramatu

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Podstawowe pojęcia z zakresu teorii literatury i dramatu (m.in. gatunek, narracja, dialog, konflikt dramatyczny, struktura utworu)	EUK7_W1 EUK7_W2	Prezentacja ustna
W2	Historyczne i kulturowe konteksty omawianych tekstów		Prezentacja, test
W3	Wybrane nurty interpretacyjne (np. strukturalizm, feminizm, psychoanaliza, studia kulturowe)		Rozmowa egzaminacyjna
W4	Relacje między literaturą a teatrem jako odmiennymi formami reprezentacji		Prezentacja

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	analizować i interpretować tekst literacki oraz dramatyczny z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi teoretycznych	EUK7_U1 EUK7_U3 EUK7_U9 EUK7_U10	Prezentacja studencka
U2	formułować spójne i logiczne argumenty interpretacyjne		
U3	porównywać tekst literacki z jego adaptacją teatralną		
U4	samodzielnie wyszukiwać i wykorzystywać literaturę przedmiotu		
U5	prezentować wyniki własnych analiz w formie ustnej i pisemnej		

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	aktywnego uczestnictwa w dyskusji akademickiej	EUK7_KS2	Rozmowa
K2	krytycznego, ale otwartego odnoszenia się do różnych interpretacji	EUK7_KS3 EUK7_KS4	
K3	pracy zespołowej przy analizie tekstów	EUK7_KS2	
K4	odpowiedzialnego korzystania ze źródeł (etyka cytowania, unikanie plagiatu)	EUK7_KS5 EUK7_KS6	

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin
1.	<p>1. Wprowadzenie: Co to jest literatura, kultura, nowoczesność, „dzisiaj”?</p> <ul style="list-style-type: none"> Funkcje literatury w kulturze współczesnej. Literatura jako forma pamięci i krytyki społecznej. Po co nam dziś literatura? Czy ma jeszcze moc przemiany świata? <p>Pojęcia: <i>tekst, dzieło, czytelnik, interpretacja, kontekst kulturowy.</i></p> <p>Ernaux, Annie. <i>Bliscy</i>. Zawiera: <i>Miejsce (La Place), Pewna kobieta (Une femme), Druga córka (L'Autre Fille)</i>. Tłum. Krzysztof Jarosz i in. Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2022.</p>	6
2.	<p>2. Rodzaje i gatunki literackie. Co to jest dramat?</p> <ul style="list-style-type: none"> Epika, liryka, dramat – granice i ich przekraczanie. Struktura dramatu: konflikt, dialog, scena, postać. Dramaturgia klasyczna i współczesna: od Arystotelesa po Masłowską. Różnice między tekstem dramatycznym a jego realizacją sceniczną. Dlaczego aktorzy i reżyserzy powinni znać literaturę? Czy dramat jest dziś formą literatury, czy performansu? <p>Grzegorzewska, Wioletta. <i>Guguty</i>. Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2014.</p>	6
3.	Literatura, społeczeństwo i polityka	6

	<ul style="list-style-type: none"> Literatura i propaganda – gdzie kończy się sztuka, a zaczyna ideologia? Cenzura, autocenzura, język władzy. Literatura oporu i opowieści wykluczonych. Polityka tożsamości i narracje emancypacyjne. Przykłady: literatura PRL-u, feminizm, queer, postkolonializm. <p>Klepfisz, Irena. <i>Pomiędzy światami. Wybór wierszy i esejów / Between Worlds: Selected Poems and Essays</i>. Gdańsk: słowo/obraz terytoria, 2022.</p>	
4.	<p>Literackie nagrody – między estetyką a polityką</p> <ul style="list-style-type: none"> Jak działają systemy nagradzania i kanon literacki. Nobel, Nike, Booker – prestiż i rynek literacki. Przypadek: Olga Tokarczuk i spór o „polskość” literatury. Czy nagrody kształtują nasze rozumienie wartości literackiej? <p>Masłowska, Dorota. <i>Między nami dobrze jest</i>. Warszawa: Lampa i Iskra Boża, 2008.</p>	6
5.	<p>Szkoły interpretacyjne – od strukturalizmu do krytyki ekologicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> Strukturalizm i narratologia: jak działa tekst? (Propp, Barthes, Todorov) Poststrukturalizm i dekonstrukcja (Derrida, Kristeva, Foucault). Psychoanaliza w literaturze (Freud, Lacan, Kristeva). Feminizm i gender studies w interpretacji tekstu. Postkolonializm i teoria pamięci (Said, Spivak, Bhabha, Hirsch). Ekokrytyka i nowe materializmy – literatura wobec środowiska. Jak współczesne teorie pomagają rozumieć dramat i literaturę? <p>Szyborska, Wisława. <i>Wiersze wszystkie</i>. Kraków: Wydawnictwo Znak, 2011.</p>	6
Razem		30

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
wykłady	<p>Metody podające i eksponujące: wykład informacyjny, wykład interaktywny, prezentacja multimedialna, mikrowykład, analiza przypadku</p> <p>Metody aktywizujące: dyskusje i burze mózgów, praca w grupach, improwizacje indywidualne, improwizacje grupowe / zespołowe, odgrywanie ról,</p>

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia
Egzamin ustny
Prezentacja zaliczeniowa / egzamin udział w pokazie semestralnym, prezentacji lub egzaminie praktycznym, realizacja zadań aktorskich na wymaganym poziomie artystycznym i technicznym
Obecność i aktywny udział w zajęciach

Skala ocen:

6 – celujący (wybitny)

Wybitny poziom realizacji zadań, znacznie przekraczający wymagania programowe.

5 – bardzo dobry

Bardzo wysoki poziom realizacji zadań.

4,5 – dobry plus

Wysoki poziom realizacji zadań.

4 – dobry

Poprawna i rzetelna realizacja zadań.

3,5 – dostateczny plus

Spełnienie wymagań programowych na poziomie podstawowym.

3 – dostateczny

Minimalne spełnienie wymagań przedmiotu.

2 – niedostateczny

Niespełnienie podstawowych wymagań przedmiotu. Brak przygotowania do zajęć, niewystarczające zaangażowanie lub brak postępów uniemożliwiających zaliczenie.

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin
1.	Przygotowanie do udziału w zajęciach (np. wstępna lektura, przygotowanie lub zgromadzenie materiałów, pomocy, przygotowanie referatu lub prezentacji na zajęcia itp.)	5
2.	Opanowanie pamięciowe tekstów, praca nad rolą	10
3.	Lektura obowiązkowa	20
4.	Przygotowanie prezentacji	10
Razem		45

Literatura obowiązkowa

1.	<i>Dziuban, Jacek</i> , Wstęp do teorii literatury
2.	<i>Eco, Umberto</i> , Jak się robi analizę tekstów kultury
3.	<i>Culler, Jonathan</i> , Teoria literatury. Wprowadzenie; 1997; Wydawnictwo: Pruszyński i Ska
4.	<i>Bennett, Susan</i> , Teatr i jego reprezentacje

Literatura uzupełniająca

1.	Ernaux, Annie. <i>Bliscy</i> . Zawiera: <i>Miejsce</i> (La Place), <i>Pewna kobieta</i> (Une femme), <i>Druga córka</i> (L'Autre Fille). Tłum. Krzysztof Jarosz i in. Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2022.
2.	Grzegorzewska, Wioletta. <i>Guguły</i> . Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2014.

3.	Klepfisz, Irena. <i>Pomiędzy światami. Wybór wierszy i esejów / Between Worlds: Selected Poems and Essays</i> . Gdańsk: słowo/obraz terytoria, 2022.
4.	Masłowska, Dorota. <i>Między nami dobrze jest</i> . Warszawa: Lampa i Iskra Boża, 2008.
5.	Szyborska, Wisława. <i>Wiersze wszystkie</i> . Kraków: Wydawnictwo Znak, 2011.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
----	--